

A Szlovák Tájház őszi élete

Méreteihez képest igazán nagy számú érdeklődő látogatott el szeptember 6-án a szarvasi Szlovák Tájházba, ahol a mai napig is féltve őrzött hagyományokat elevenítették fel a Szarvasi Szlovákok Kulturális Körének tagjai, a szlovák önkormányzat és a szlovák iskola aktív közreműködésével. Amikor a kukorica már mind a görében volt, a napraforgót is betakarították, a termény is zsákokban csúszosodott a kamrában, a fűszerpaprika is felfűzve várta pirosságának és száradásának legjavát, akkor jött el régen a fonás, a szövés és a kötélverés ideje a családi gazdaságokban. Ezt a kort és az élet ezen mozzanatait idézték

fel az egybegyűltek Csicselyné Korbely Zsuzsanna tájházvezető hagyományápoló és őrző gondolatának engedelmessé. A tisztaszobában rokkát hajtó asszonyok (Pesztránszki Károlyné, Gál Istvánné, Bula Imréné, Sovány Jánosné) szorgos kezei várták, hogy hízzon a kenderkőcből kiszabadított fonál a csévélen. A jókedvű munkát a Galát János nevével fémjelzett szlovákos citerazenekar és az iskola pedagógusainak éneke színesítette a gangon. Gyurcsik János bácsi szakértő szavai adtak később eligazítást arról, hogy melyik vastagságú fonalból később mit szőttek, illetve a kender milyen feldolgozási folyamatokon ment keresztül, míg keresztszemes hímzett törölköző, vagy zsák lett belőle. Az udvaron Litauszki Gyuri bácsi vállalkozott arra, hogy kötelet verjen Krajcsovicz Jani bácsi segítségével, aki a fix pontot jelentette a sodrott zsinag gyártása közben. A kötélverő alkalmatlanság minden alkatrésze fából készült, még az 1930-as években. A rajta megsodort kötél alkalmas volt a ház körül mindennemű kötözőanyag szerepét betölteni, hossza és vastagsága a felhasználástól függött. A hagyományok felelevenítésének értékesége részben attól is függ, hogy van-e kinek bemutatni és megtanítani a mindennapi szokásokból kieső munkafolyamatokat. A szlovák tájház közönsége sikeresnek mondhatja a késő őszi foglalatosságokat felelevenítő programot, hiszen aki bátorságot érzett magában, az ki is próbálhatta miként perdül a rokka a csepi tánca alatt.

- Maya -

Országos hobbi börze Csabacsúdon

A tizenegyedik hobbi börzét rendezték szeptember 25-én szombaton Csabacsúdon a művelődési házban. Gyűjtők sokasága érkezett Szarvasról, Békéscsabáról, Oroszánról, Gyuláról, Gádorosról és sorolhatnánk még megyénk településeit éppúgy mint az ország különböző tájait: Nyíregyháza, Budapest, Szeged, Kecskemét stb. De itt meg kell említeni azokat a Csabacsúdi gyerekeket, akik részt vettek a börzén, volt

aki szalvétát, kenderfigurát, képeslapot, kártyanaptárt hozott magával csereberélni vagy eladni. Fellelhetők voltak római, árpád-kori érmék de láthattak az érdeklődők papírpénzeket, képeslapokat, jelvényeket, régi fegyvereket, bélyegeket is. Minden gyűjtő elégedetten távozott, nem csak eladott, hanem talált is valami érdekeset. A következő börze Csabacsúdon 2011. tavaszán lesz. *Szenczi János, Csabacsúdi*

Kalaplengetés baseballsapkával

Néha sajnálom, hogy mobiltelefonommal a táskámban nem hordom a fényképezőgépetem is, hogy ami az utcán ér, ne csak emlékezetem fényképezze. Ha igazából hat rám, úgymint megmarad, de fényképezve eredetibb lenne. Az egyedi, pillanatszerű meghatottságokat, történéseket talán nem is tudnám fényképezni, mert mire gépetem elővenném, a jelenség tovatűnik.

A napokban hazafelé menet már majdnem a kertkapunál jártam, amikor a postás – egy fiatal helyettes, mert a megszokott éppen szabadságon volt – épp levelet készült bedobni, biciklin ülve, elől-hátul megrakva levelekkel, kézbesítendőkkel. Eközben, a szomszéd ház elé érve, észrevettem. Siettem, hogy elérjem, valami fontosat vártam – és ekkor történt a csoda, megismételhetetlen, megható, különösen nagy örömet okozó csoda. Kell, hogy a „csoda” szót használjam, mert szegény, szomorú, elgépisedett világunkban ez már nagy csodával irrandó Csoda-kategória.

A postás rám nézve, három-négy méter távolságból, mivel kalapja nem volt, a fején lévő baseballsapkát kapta le, menetközben, meglengette és felémhajolt kedvesen. Le sem szállt, köszönt és továbbhajtott. Én pedig maradtam, csak álltam, álltam és szinte beszívtam annak a pillanatnak a varázsát, amit a kalapját – ez esetben a baseballsapkáját – lengető postásfiú okozott. Micsoda tiszteletadó, felemelő érzés, nem is mindennapos élmény – és maga a mozdulat, eleganciájával lencsevégre való!

Eszembejutottak, már hazaérve, életem effajta szép emlékei.

Ti férfiak, legyetek bárkik, postásfiúk vagy kollégák, barátok, ismerősök, szinte mihdegy, hogy milyen alkalomból emeltek meg, vagy veszitek le látható vagy nem létező kalapotokat. Mindegy, hogy kalap vagy más fejfedő – mert itt a baseballsapka is megállta a helyét –, szinte ugyanazt a hatást érte el vele mint más cilinderrel, keménykalappal, nyúlszőr vagy szalmakalappal. Nem ez a lényeg! A gesztus számít, amit pillanat műve alatt teszünk, nem kötelességszerűen, nem hagyományból, hanem valamiféle megmagyarázhatatlan játékoságból, esetleg tiszteletadásból.

Ez a fiú azt tette. Ez nekem szólt. Egy pillanat alatt döntött, mikor meglátott. Mivel kalapja nem volt, lekapta baseballsapkáját és meglengette előttem.

Ő így tisztelgett. Mert így is lehet.

Schné Bolla Magdolna

